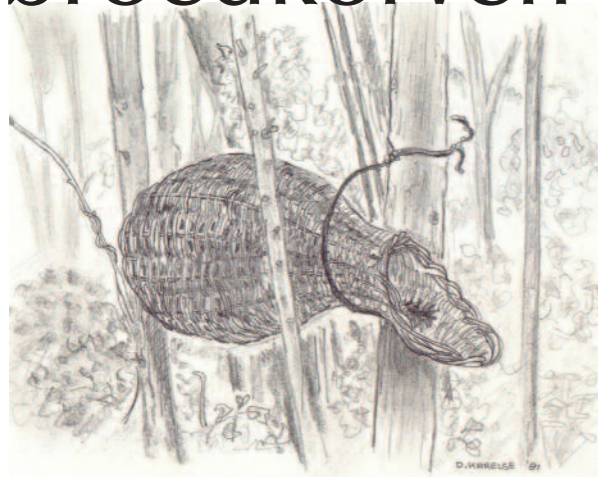

Eenden broedkorven

Ouderwets wordt weer nieuwerwets

In het augustusnummer van De Nederlandse Jager van vorig jaar kon u lezen dat de eendenstand sterk aan schommelingen onderhevig is. Er kwam een aantal eendenjagers aan het woord, waarbij de gemiddelde reactie was dat de aanwas in 2012 tegenviel. Voor een groot deel werd dit gewijd aan de weersomstandigheden, maar ook andere factoren spelen een rol. Als je je oor te luister legt in het veld dan gonst het in jagen Nederland van de theorieën over de tegenvallende eendenstand, waarbij er ook jagers zijn die dit negatieve beeld met klem tegenspreken. Een veelgenoemde bedreiging voor het broedsucces is predatie van het nest of de eendenkuikens. Na een jachtseizoen van terughoudend oogsten is nu de tijd aangebroken om een steentje bij te dragen aan de eendenstand.

Om ervoor te zorgen dat een vogelsoort als de wilde eend in aantallen toeneemt, zijn er drie dingen nodig: verbetering van de biotoop, bestrijding van predatoren en het verhogen van het broedsucces. Het plaatsen van broedkorven zorgt voor het aanpakken van het derde punt, door de eenden beschutte nestelgelegenheid op het water te bieden. Een broedkorf is een gevlochten mand, doorgaans worden wilgentwijgen als vlechtmateriaal gebruikt. De korf wordt iets achteroverhangend geplaatst op een windluwe, rustige plek waar zich eenden ophouden. Indien het waterpeil sterk varieert kunnen vlotjes worden gebruikt. Als het eendennest in het water komt te hangen is het broedsel namelijk verloren. Door de korf boven het water te plaatsen valt een groot deel van de predatie weg, veel landroofdieren - zoals vossen, marters en katten - mijden het water. Vliegende predatoren, zoals kraaien, reigers, ooievaars, eksters en meeuwen, worden door de nauwe ingang van de korf weerhouden van predatie van het nest. Kraaien - bijvoorbeeld - gaan een dergelijk kleine ruimte, zoals de korf,

voorwaarts in en achteruit weer terug. Indien de veren te strak in elkaar komen, kan de kraai er niet meer uit. In dat geval gaat de kraai er dus niet in.

Oud ambacht?

Het vlechten van een broedkorf is niet iets wat men zich zomaar eigen kan maken. Mandenvlechten is een ambacht dat zijn oorsprong vindt in het vervaardigen van gebruiksvoorwerpen op het platteland. Het vlechten van broedkorven is als ambacht bewaard gebleven vanwege de gebruikswaarde binnen het kooibedrijf. Voor het lokken van de eenden is het belangrijk dat de eendenkooi goed bezet is met eenden die de kooiplas gebruiken als dagverblijf, de staleenden. De kooiker gebruikt broedkorven om ervoor te zorgen dat hij in het volgende vangseizoen over voldoende staleenden kan beschikken. Eenden zijn behoorlijk trouw aan het gebied waar ze uit het ei zijn gekomen, vooral als de biotoop verder gunstig is qua voedsel en rust.

Foto: Wim Duteweerd

Eenden zijn trouw aan het gebied waar ze uit het ei komen, vooral als de biotoop gunstig is

Foto: Bert Pellegrom

In het jachtveld

De oplettende kijker ziet in het voorjaar op diverse plaatsen broedkorven en afgeleiden daarvan verschijnen. Melkbussen, opengesneden jerrycans en grote nestkasten, er wordt van alles gedaan om de eenden te helpen. Gezien de negatieve berichten over de eendenstand is dit ook zeker nodig. Het kan echter nog veel meer en op veel meer plaatsen, de klassieke broedkorf van wilgenteen is dan toch het mooiste om te zien. Niet voor niets worden veel van de broedkorven die gekocht worden bij mandenmakers gebruikt als decoratie, in huis of in de tuin. Bij het plaatsen in het jachtveld is het belangrijk dat een beschutte plek wordt gekozen, waarbij de vluchtopening in de richting van open water wijst. Gezien de overheersende windrichting (zuid tot west) wordt de korf het best geplaatst met de vluchtopening richting het noordoosten.

Gewenning

In diverse landen wordt geëxperimenteerd met manieren om de wilde eend een steuntje in de rug te geven door ervoor te zorgen dat de broedsels meer succesvol zijn. In vooraanstaande tijdschriften in Engeland wordt geadviseerd te werken met gazen rollen omkleed met hooi, terwijl Duitse jagers bijvoorbeeld de voorkeur lijken te geven aan grote vierkante nestkasten op palen. Alle ervaringsverslagen wijzen er in ieder geval wel op dat eenden moeten wennen aan de nieuwigheden in hun omgeving, de broedkorven. Het zou dus even kunnen duren voordat de dieren de broedkorf gaan gebruiken, hier kan soms een jaar overheen gaan. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen moeten de broedkorven vroeg in het seizoen worden geplaatst, bij voorkeur in februari. Een eend voert geen nestmateriaal aan, u dient dus zelf hooi of fijngeknipt gras in de korf te steken. Een broedkorf zonder nestmateriaal zal niet worden gebruikt door een wilde eend. In een volgend artikel wordt aandacht besteed aan het daadwerkelijk plaatsen van de eendenkorven, ook hopen we u op de hoogte te kunnen houden van de (broed)resultaten van dit project. ■

Iets voor uw jachtveld?

Indien u ook enthousiast bent geworden, kunt u eens proberen om een aantal eendenkorven te plaatsen op watertjes in uw jachtveld, een kleine moeite met mogelijk groot resultaat. Eendenbroedkorven zijn bij mandenmakers te koop, voor een prijs die in geen verhouding staat tot de hoeveelheid (hand)werk die erin gaat zitten. Voor twee à drie tientjes kunt u vaak al over een korf beschikken, die met het juiste onderhoud zes à zeven jaar mee gaat.

Om in contact te komen met een mandenmaker bij u in de buurt die u broedkorven kan leveren, surf u naar de website van de vlechtersvereniging: www.vlechters.nl

U kunt ook direct contact opnemen met het secretariaat van deze vereniging via secretariaat@vlechters.nl of u kunt bellen met 0413 - 354670.

